

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny

KPS.410.004.03.2021

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes
Krajowej Rady Izb Rolniczych
00-515 Warszawa
ul. Żurawia 24 lok. 15

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/045 - Gospodarowanie majątkiem Funduszu Składowego Ubezpieczenia Społecznego Rolników

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Krajowa Rada Izb Rolniczych w Warszawie
Kierownik jednostki kontrolowanej	Wiktor Szmulewicz – Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych od 29 lipca 2015 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Wykonywanie dotowanych projektów i uzyskanie zakładanych rezultatów. 2. Legalność i gospodarność wykorzystania środków.
Okres objęty kontrolą	Lata 2017-2020 oraz okres wcześniejszy i późniejszy, jeżeli obejmował on działania związane ze środkami, których rozliczenie nastąpiło w terminie objętym kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny
Kontroler	Kazimierz Laskus, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr KPS/35/2021 z dnia 5 maja 2021 r.

(akta kontroli: tom I, str. 1)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Krajowa Rada Izb Rolniczych³ zgodnie z przeznaczeniem wykorzystała dotacje z Funduszu Składowego Ubezpieczenia Społecznego Rolników⁴ na organizację letniego i zimowego wypoczynku dla dzieci i młodzieży. Poprawnie rozliczono koszty zrealizowanych zadań. Sprawozdania finansowe zostały sporządzone rzetelnie na podstawie prawidłowo prowadzonej ewidencji księgowej. Sprawozdania merytoryczne zawierały rzetelne informacje dotyczące zrealizowanych zadań. Realizację zadań kierownika kolonii oraz wychowawcy powierzano osobom o wymaganych kwalifikacjach. Koszty zakwaterowania, wyżywienia i transportu uczestników wypoczynku nie odbiegały od cen rynkowych. Informacja o dofinansowaniu wypoczynku z FSUSR była upubliczniana przez KRIR w sposób wymagany umowami. Wyniki kontroli przeprowadzonych w miejscach realizacji zadań przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego⁵ oraz przez powiatowe stacje sanitarno-epidemiologiczne i kuratoria oświaty potwierdzają spełnianie warunków umów, wymogów określonych w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁶ oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 30 marca 2016 r. w sprawie wypoczynku dzieci i młodzieży⁷.

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

² NIK formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dalej: KRIR.

⁴ Dalej: FSUSR lub Fundusz Składowy.

⁵ Dalej: KRUS.

⁶ Dz. U. z 2020 r. poz. 1327, ze zm., dalej: ustawa o systemie oświaty.

⁷ Dz. U. poz. 452, dalej: rozporządzenie w sprawie wypoczynku dzieci i młodzieży.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Wykonywanie dotowanych projektów i uzyskanie zakładanych rezultatów

Opis stanu faktycznego

KRIR działa na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych⁹ oraz statutu przyjętego uchwałą KRIR nr 6/2014 z dnia 2018 r., zmienionego uchwałą nr 6/2020 z dnia 9 września 2020 r. KRIR tworzą izby rolnicze¹⁰, które są jednostkami organizacyjnymi samorządu rolniczego¹¹. Organem KRIR jest zarząd, który stanowią prezes, wiceprezes oraz trzech członkowie¹². Zarząd realizuje swoje zadania przy pomocy Biura, którym kieruje dyrektor powoływany przez Zarząd¹³. Dyrektorem Biura jest od 1 listopada 2008 r. Pani Katarzyna Szczepaniak.

(akta kontroli: tom I, str. 2-34)

1.1. Realizacja przez KRIR zakresu rzeczowego projektów objętych kontrolą

W latach 2017-2020 r. KRIR zrealizowała 10 projektów¹⁴, dotyczących organizacji wypoczynku dla 6797 dzieci i młodzieży na łączną kwotę 6 710 691 zł, w tym 4 657 423 zł¹⁵ stanowiło dofinansowanie z Funduszu.

(akta kontroli: tom I, str. 35-51)

Szczegółową kontrolą objęto trzy umowy/porozumienia na organizację wypoczynku dla dzieci i młodzieży:

1. Umowę z Funduszem Składkowym na realizację wypoczynku letniego w formie kolonii w 2020 r., na podstawie której dofinansowanie zostało przyznane dla 900 uczestników, natomiast w kolonii wzięło udział 645 osób. Przyczyną niższej od zakładanej liczby uczestników była mniejsza ilość chętnych z powodu pandemii COVID-19. Zgodnie z umową, koszt pobytu jednego uczestnika wypoczynku na dziewięciodniowym turnusie nie mógł być niższy niż 937,50 zł. Dofinansowanie na jednego uczestnika nie mogło przekroczyć 750 zł i mogło stanowić nie więcej niż 80% kosztów kwalifikowanych. Zorganizowano osiem dziewięciodniowych turnusów w ośrodkach kolonijnych w Chłapowie i w Pogorzeli. Umowa przewidywała dofinansowanie FSUSR do kwoty 675 000 zł. Koszty kwalifikowane wyniosły 687 888 zł, z tego 483 750 zł, tj. 70,3%, pokryto z FSUSR, a 204 138 zł, tj. 29,7% ze środków KRIR. Łączny koszt wypoczynku przypadający na jednego uczestnika poniesiony przez FSUSR i KRIR wyniósł 1320 zł, z tego koszty kwalifikowane w zależności od turnusu od 988 zł do 1112 zł, tj. od 74,8% do 84,2%. Łączne koszty organizacji letniego wypoczynku wyniosły 891 100 zł. Koszty niekwalifikowane KRIR wyniosły 203 212 zł i stanowiły 22,8% kosztów projektu, a po uwzględnieniu kosztów udziału 29 dzieci i młodzieży bez dofinansowania FSUSR (38 241 zł) – 164 990 zł, co stanowiło 19,4% całkowitych kosztów projektu. Koszty niekwalifikowane

⁸ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Dz. U. z 2018 r. poz. 1027, dalej ustawa o izbach rolniczych.

¹⁰ Art. 37 ust. 1 ustawy o izbach rolniczych.

¹¹ Art. 3 ust. 1 ustawy o izbach rolniczych.

¹² Art. 39 ust. 1 i 2 ustawy o izbach rolniczych.

¹³ Art. 41 ust. 1-3 ustawy o izbach rolniczych.

¹⁴ Cztery kolonie, cztery zimowiska i dwie półkolonie.

¹⁵ KRIR zorganizowała wypoczynek w 2017 r. dla 1958 dzieci na kwotę 1 711 582 zł (dofinansowanie FSUSR 1 281 000 zł), w 2018 r. dla 2183 dzieci na kwotę 1 891 791 zł (dofinansowanie FSUSR 1 384 422 zł), w 2019 r. dla 1504 dzieci na kwotę 1 782 779 zł (dofinansowanie z FSUSR 1 128 000 zł), w 2020 r. dla 1152 dzieci na kwotę 1 324 537 zł (dofinansowanie FSUSR 864 000 zł).

dotyczyły głównie kosztów wynagrodzeń z tytułu umów o pracę - 114 814 zł dla czterech pracowników zajmujących się organizacją i rozliczaniem kolonii oraz koszty: obowiązkowych składek ZUS – 19 060 zł, transportu – 11 951 zł i realizacji programu kulturalno-oświatowego – 5898 zł.

Koszty niekwalifikowane przypadające na jednego uczestnika wyniosły w zależności od turnusu od 208 zł do 332 zł i stanowiły od 36,5% do 58,2% wpłat rodziców. Zgodnie z wymaganiami FSUSR, przedstawiane mu rozliczenia dotyczyły dotacji i limitu wkładu własnego. Nie obejmowały one części kosztów KRIR uznanych w umowie z FSUSR za niekwalifikowane i jednocześnie nie wymagały rozliczenia całości wpłat pobieranych od opiekunów za skorzystanie przez dzieci z wypoczynku. KRIR terminowo dokonała zwrotu środków w wysokości 96 000 zł z powodu niższej niż planowano liczby uczestników.

(akta kontroli: tom I, str. 52-149; tom II, str. 1-10, 191-193)

2. Porozumienie z Funduszem Składowym na zorganizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży w formie zimowiska w 2019 r. dla 550 dzieci i młodzieży z dofinansowaniem FSUSR do kwoty 412 500 zł. W zimowisku wzięło udział 532 uczestników. KRIR nie wykorzystała przyznanego dofinansowania dla 18 dzieci w związku z rezygnacją części dzieci z powodu choroby.

Koszt pobytu jednego uczestnika wypoczynku na minimum dziesięciodniowym turnusie nie mógł być mniejszy niż 937,50 zł a dofinansowanie nie mogło przekroczyć 750 zł i mogło stanowić nie więcej niż 80% kosztów kwalifikowanych. Wpłata rodziców wynosiła 650 zł, a łączny koszt przypadający na jednego uczestnika 1400 zł. Koszt kwalifikowany pobytu jednego uczestnika pobytu wyniósł w zależności od turnusu od 1201 zł do 1340 zł, co stanowiło od 85,8% do 95,7% kosztów ogółem (kwalifikowanych i niekwalifikowanych). Zorganizowano osiem dziesięciodniowych turnusów w ośrodkach wczasowych w Białym Dunajcu. Koszty kwalifikowane ogółem wyniosły 670 160 zł, z tego pokryte dofinansowaniem FSUSR 399 000 zł, tj. 59,5%, a koszty KRIR - 271 160 zł, tj. 40,5%. Łączne koszty zimowego wypoczynku wyniosły 750 363 zł, z tego koszty niekwalifikowane KRIR 80 203 zł, co stanowiło 10,7% kosztów projektu, z tego największe koszty dotyczyły wynagrodzeń osobowych – 44 824 zł i składek na ubezpieczenia społeczne – 7271 zł.

(akta kontroli: tom II, str. 182-188; tom III, str. 1-92)

3. Porozumienie z Funduszem Składowym na zorganizowanie w 2018 r. wypoczynku dla 700 dzieci i młodzieży w formie półkolonii na 16 turnusach z dofinansowaniem FSUSR do kwoty 265 500 zł. Dofinansowanie na jednego uczestnika nie mogło przekroczyć kwoty 375 zł i mogło stanowić nie więcej niż 90% rzeczywiście poniesionych kosztów. Koszt pobytu jednego uczestnika na minimum dziesięciodniowym turnusie nie mógł być niższy niż 417 zł, a wpłata rodziców 50 zł, co dawało łączny koszt przypadający na jednego uczestnika 467 zł. W półkolonii wzięło udział 672 dzieci na 16 turnusach (trwających od 10 do 12 dni) zorganizowanych w szkołach oraz ośrodkach kultury. Niewykorzystanie dotacji dla 28 uczestników wynikało z rezygnacji jednej ze szkół z organizacji turnusu. Koszty kwalifikowane wszystkich turnusów wyniosły 280 269 zł, tj. 89,6%, z tego pokryte dofinansowaniem FSUSR – 251 173 zł, natomiast pokryte przez KRIR – 29 096 zł, tj. 10,4%. Koszty kwalifikowane przypadające na jednego uczestnika wyniosły od 408 zł do 422 zł, co stanowiło od 87,4% do 90,4% kosztów poniesionych przez FSUSR i rodziców.

Łączne koszty FSUSR i KRIR organizacji półkolonii wyniosły 291 619 zł, z tego koszty KRIR: kwalifikowane – 29 096 zł, a niekwalifikowane 11 350 zł.

(akta kontroli: tom II, str. 182-188; tom IV, str. 1-156)

Zadania dotyczące organizacji wypoczynku dla dzieci i młodzieży były realizowane z dotacji z FSUSR oraz z wpłat rodziców i opiekunów dzieci i młodzieży uczestniczącej w wypoczynku i nie były finansowane z innych źródeł. Z realizacji objętych kontrolą umów KRIR terminowo składała wymaganą dokumentację rozliczeniową, która była zgodna ze wzorami i Instrukcją w zakresie sporządzania, potwierdzania, opisywania i kompletowania dokumentów rozliczeniowych oraz rozliczania dokumentacji¹⁶, stanowiącymi załączniki do umów. Dokumentacja rozliczeniowa zawierała m.in.: szczegółowe sprawozdanie merytoryczne, podsumowanie kosztów całkowitych i specyfikację poniesionych kosztów, listy uczestników wypoczynku, zgodne ze stanem faktycznym potwierdzonym przez kierownika lub właściciela ośrodka oraz kierownika turnusu. Ponadto dokumentacja zawierała wyjaśnienia przyczyn niższego wykorzystania środków i mniejszej liczby uczestników, faktury, rachunki, potwierdzenia przelewów, umowy z wykonawcami i zleceńbiornymi. Fundusz Składowy skorygował przedkładane przez KRIR sprawozdania z realizacji objętych kontrolą umów o 19 zł za 2020 r., 18 zł za 2019 r. i 17 zł za 2018 r. Dotyczyło to kosztów kwalifikowanych KRIR i nie miało to wpływu na wysokość dofinansowania z FSUSR.

(akta kontroli: tom I, str. 52-72, 34-98, 137-159, 182-188; tom III, str. 9-35, 119-162; tom IV, str. 41-115)

KRIR w realizowanych projektach prowadziła wymaganą rozporządzeniem w sprawie wypoczynku dzieci i młodzieży dokumentację obejmującą: decyzję organizatora wypoczynku o zakwalifikowaniu dziecka do udziału w wypoczynku, zgłoszenie wypoczynku dzieci i młodzieży do kuratorium oświaty, dziennik zajęć zawierający opis zadań do wykonania w każdym planowanym dniu pobytu, tematykę zajęć z profilaktyki zdrowotnej, harmonogram dnia, karty kwalifikacyjne uczestników wypoczynku zawierające szczegółowe dane o uczestniku wypoczynku, w tym o stanie zdrowia. Do kart kwalifikacyjnych dołączane były oświadczenia rodziców lub opiekunów o stanie zdrowia dzieci oraz Regulamin uczestnictwa w kolonii podpisany przez uczestnika kolonii oraz rodziców lub opiekunów. Ponadto dokumentację pobytu stanowiły ankiety kwalifikacji uczestników kolonii w zakresie profilaktyki zakażeniem koronawirusem SARS CoV 2.

(akta kontroli: tom I, str. 167-271; tom III, str. 163-252; tom IV, str. 157-252)

W przypadku niepełnego wykorzystania środków z FSUSR z powodu rezygnacji z udziału w wypoczynku KRIR każdorazowo składała oświadczenie dla Funduszu Składowego z wyjaśnieniami odnośnie przyczyn mniejszej niż planowano liczby uczestników. W oświadczeniu złożonym w dniu 5 marca 2019 r. do Funduszu Składowego, dotyczącego ilości dzieci, które nie wzięły udziału w zimowisku zorganizowanym w 2019 r. KRIR podała, że w wypoczynku nie wzięło udziału 14 dzieci, podczas gdy ze szczegółowej ewidencji (list uczestników i kart kwalifikacyjnych) oraz sprawozdania merytorycznego wynika, że dotyczyło to 18 dzieci. Nie miało to wpływu na prawidłowość rozliczenia dofinansowania z FSUSR. NIK uznaje, że była to omyłka pisarska.

(akta kontroli: tom I, str. 52; tom III, str. 9-10; tom IV, str. 31)

Zadania w zakresie zakwaterowania, wyżywienia i transportu KRIR w całości zlecała podmiotom zewnętrznym, zgodnie z postanowieniami umów z FSUSR. Zadania pełnienia obowiązków kierowników kolonii i wychowawców oraz realizację programu KRIR zlecała osobom, które posiadały kwalifikacje określone w art. 92p ustawy o systemie oświaty.

Dla każdej grupy wypoczynku był prowadzony dziennik zajęć z listą uczestników, w którym określono szczegółowo plan zajęć uczestników w każdym dniu. Rodzice

¹⁶ Dalej: Instrukcja.

lub opiekunowie, korzystający z dofinansowania Funduszu, przedkładali zaświadczenia o podleganiu ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu. Wpłaty uczestników były dokonywane w wymaganej wysokości. W materiałach podawanych do publicznej wiadomości związanych z realizacją wypoczynku podawano informację, że wypoczynek dzieci i młodzieży został dofinansowany ze środków FSUSR kwotą 750 zł lub 375 zł na uczestnika.

(akta kontroli: tom I, str. 153-166, 222-271; tom II, str. 191-203)

W ogłoszeniach o konkursach na realizację wypoczynku dla dzieci i młodzieży Fundusz Składowy określił realizację następujących celów dotyczących dzieci i młodzieży: upowszechnianie wiedzy w zakresie zdrowego trybu życia, kształtowanie postaw prozdrowotnych i pożądaných nawyków żywieniowych, popularyzacja i upowszechnianie aktywności ruchowej, rekreacji i sportu, kształtowanie postaw wolnych od nałogów, poszerzanie wiedzy na temat szkodliwości spożywania alkoholu, narkotyków i używek, organizowanie i prowadzenie zajęć edukacyjnych w zakresie ochrony tradycji i dziedzictwa regionalnego.

(akta kontroli: tom I, str. 76; tom III, str. 66; tom IV str. 140)

Oferta konkursowa KRIR na organizację letniego wypoczynku w 2020 r. przewidywała osiągnięcie następujących rezultatów: poprawa odporności oraz kondycji fizycznej, kształtowanie postaw prozdrowotnych, realizacja programu profilaktycznego, którego efektem jest wykształcenie wśród dzieci i młodzieży bezpiecznego i aktywnego wypoczynku, wyrobienie umiejętności udzielania pierwszej pomocy oraz umiejętności wezwania w nagłych przypadkach Pogotowia Ratunkowego, Policji i Straży Pożarnej oraz wykształcenie nawyków higienicznych, odwiedzanie ciekawych miejsc związanych historią Polski, poznanie piękna polskich krajobrazów. Oferty konkursowe na realizację celów wypoczynku zimowego w 2019r. i wypoczynku letniego w formie półkolonii w 2018 r. nie odnosiły się do realizacji celów zawartych w ogłoszeniach.

(akta kontroli: tom I, str. 94)

Umowa z FSUSR na organizację letniego wypoczynku w 2020 r. nie określała szczegółowo realizacji powyższych celów, natomiast zawierała klauzulę, że wypoczynek zrealizowany będzie na podstawie programu wypoczynku, który może być realizowany wyłącznie w ramach promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej. W umowie wskazano, że program wypoczynku wiązać się będzie w szczególności z promowaniem wśród dzieci i młodzieży aktywności ruchowej, sportu oraz zdrowego trybu życia. Sprawozdanie merytoryczne zawierało opis warunków zakwaterowania i wyżywienia, transportu oraz szczegółowy wykaz zajęć w ramach programu promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej (pogadanki, gry i zabawy konkursy, dyskoteki) oraz zorganizowanie wycieczek turystyczno-krajoznawczych.

FSUSR uznawał, że samo wykonanie ww. działań stanowi realizację celów wypoczynku zawartych w ogłoszeniach i ofertach. Umowy nie określały zasad oceny jakie rezultaty przyniosły zrealizowane działania.

(akta kontroli: tom I, str. 103, 137-149)

Prezes KRIR wyjaśnił, że w sprawozdaniach merytorycznych z realizacji zadań, składanych do FSUSR, każdorazowo zawarta jest informacja o prowadzonych działaniach w ramach promowania aktywności ruchowej, sportu i zdrowego życia. FSUSR w porozumieniach nie wymaga przeprowadzania ewaluacji zadań w inny sposób. Poza tym informacja w tym zakresie zawarta jest w sporządzanych programach wypoczynku, wymaganych zgodnie z ustawą o systemie oświaty i zgłoszeniach do kuratoriów oświaty. Wymogi te były sprawdzane podczas kontroli

prowadzonych przez kuratoria oświaty i KRUS, a także podczas kontroli prowadzonych przez KRIR w miejscach wypoczynku.

(akta kontroli: tom II, str. 137-139)

W ogłoszeniu FSUSR o konkursie ofert na organizację letniego wypoczynku w formie kolonii w 2020 r. wskazano, że dopuszcza się zakwaterowanie w pokojach maksimum sześciuosobowych o jak najwyższym standardzie lub zakwaterowania uczestników pod namiotami. W umowach z FSUSR nie określano tych standardów, tj. np. minimalnej powierzchni pokoi i ich wyposażenia, zaplecza kuchennego, boisk i pomieszczeń do gier zespołowych.

We wspólnych wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, Ministra Zdrowia i Ministra Edukacji Narodowej¹⁷ dla organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży dopuszczono zakwaterowanie jedynie w pokojach czteroosobowych przy zachowaniu 4 m² powierzchni noclegowej na jedną osobę, których celem było wprowadzenie dodatkowych zabezpieczeń zmniejszających ryzyko zakażenia dzieci i młodzieży podczas pobytu na wypoczynku. Ponadto wprowadzono obowiązek organizowania wypoczynku tylko w obiektach spełniających warunki bezpieczeństwa (m.in. po uzyskaniu opinii straży pożarnej i dopuszczeniu obiektu do użyteczności publicznej). Obiekty, w których jest organizowany wypoczynek dzieci i młodzieży powinny być przeznaczone tylko do wypoczynku dzieci i młodzieży lub zawierać strefę do tego wyodrębnioną zapewniającą organizowanie kontaktu z osobami niebędącymi uczestnikami tego wypoczynku

Umowa z FSUSR nie definiowała najwyższych standardów pomieszczeń przeznaczonych do wypoczynku dzieci i młodzieży, zawartych w ofercie, wskazując jednocześnie na obowiązek przestrzegania obowiązujących standardów zakwaterowania, żywienia, opieki medycznej i wychowawczej. Sprawozdanie merytoryczne zawierało informację o ilości posiłków oraz o tym, że zakwaterowanie odbywało się w pokojach od dwu do czteroosobowych. W związku z powyższym brak jest możliwości dokonania oceny czy wymóg zapewnienia najwyższych standardów zakwaterowania, określony w ogłoszeniu został spełniony.

(akta kontroli: tom I, str. 105-107, 129-136)

W kwestii podejmowanych przez KRIR działań w celu zapewnienia i wyegzekwowania od wykonawców zakwaterowania uczestników kolonii w pokojach o najwyższych standardach, zgodnie z wymogami zawartymi w ogłoszeniu FSUSR oraz postanowieniami umowy z FSUSR, Prezes KRIR wyjaśnił, że wymogi te były sprawdzane podczas kontroli prowadzonych przez kuratoria i FSUSR oraz pracowników KRIR. Kontrolę bieżącą w tym zakresie prowadzili kierownicy wypoczynku, którzy każdorazowo są przedstawicielem organizatora wypoczynku.

(akta kontroli: tom II, str. 137-139)

W zakresie skontrolowanych trzech umów/porozumień zrealizowano 32 turnusy, w trakcie których przeprowadzono łącznie 41 kontroli, z tego 24 KRUS, 10 powiatowe stacje sanitarno-epidemiologiczne i siedem kuratoria oświaty. Kontrolami objęto m.in.: warunki zakwaterowania i żywienia, stan bezpieczeństwa, stan sanitarny, stan liczbowy turnusu, transport i ubezpieczenie, opiekę wychowawczą i medyczną, promocję zdrowia i profilaktykę zdrowotną dzieci i młodzieży, przestrzeganie obowiązków organizatora, organizację grup, obowiązki kierownika turnusu i wychowawcy. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W sprawozdaniu finansowym z letniego wypoczynku na turnusie, zorganizowanym w terminie od 5 sierpnia do 13 sierpnia 2020 r. wykazano udział 95 uczestników, zaś

¹⁷ <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/bezpieczny-wypoczynek-wytyczne-men-gis-i-mz>.

z protokołu kontroli KRUS wynika, że uczestników objętych dofinansowaniem FSUSR było 96. Różnica wynikała z niespełnienia przez jednego z uczestników wszystkich warunków do otrzymania dofinansowania z Funduszu Składowego. W trakcie trwania turnusu rodzice dokonali pełnej kwoty wpłaty za pobyt dziecka na koloniach.

(akta kontroli: tom I, str. 51, 65, 300- 313, 130-134)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia zakres zrealizowanych zadań w badanym obszarze.

OBSZAR

2. Legalność i gospodarność wykorzystania środków

Opis stanu
faktycznego

Zgodnie z § 7 ust. 1 pkt 6 statutu KRIR¹⁸ do jej zadań należy w szczególności prowadzenie działań socjalnych, promocyjnych i edukacyjnych na rzecz rolników i członków ich rodzin. Tym samym KRIR spełniała warunki uzyskania dotacji z FSUSR na potrzeby kontrolowanych projektów. KRIR posiada osobowość prawną¹⁹ i organizuje wypoczynek w celu niezarobkowym, spełniając wymogi w zakresie organizacji wypoczynku dla dzieci i młodzieży określone w art. 92c ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie oświaty.

(akta kontroli: tom I, str. 10-11)

W umowach zawieranych z FSUSR na organizację wypoczynku dla dzieci i młodzieży KRIR zobowiązana została do prowadzenia wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej, zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²⁰, w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych dotyczących realizowanego zadania.

Ponadto KRIR została zobowiązana do opisywania dokumentacji finansowo-księgowej związanej z realizacją programów, zgodnie z wymogami określonymi w art. 21 ustawy o rachunkowości, ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług²¹ oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 grudnia 2013 r. w sprawie wystawiania faktur²².

W Polityce Rachunkowości KRIR²³ dla środków dotacji w ewidencji księgowej wyodrębniono konto księgowe nr 500 – Koszty realizowanych projektów. W księgach pomocniczych wyodrębniono konta księgowe, na których były ewidencjonowane koszty realizowanych umów na organizację wypoczynku dla dzieci i młodzieży. Kwoty wykazywane w sprawozdaniach przedkładanych FSUSR były zgodne z ewidencją księgową.

(akta kontroli: tom I, str. 108; tom II, str. 1-36; tom III, str. 1-25; tom IV, str. 1-29)

W próbie zbadanych 30 dowodów księgowych na kwotę 380 535 zł nie stwierdzono przypadków zaliczania do kosztów kwalifikowanych kosztów niekwalifikowanych. Prawdłowo wykazano wszystkie zbadane koszty kwalifikowane, które dotyczyły głównie: zakwaterowania, wyżywienia, transportu dzieci na wypoczynek, wynagrodzeń kadry pedagogicznej, realizacji programu profilaktyki zdrowotnej, w tym zajęć sportowych i organizowanych wycieczek. Podstawą rozliczenia

¹⁸ Przyjętego uchwałą Nr 6/2014 Krajowej Rady Izby Rolniczych z dnia 28 maja 2014 r. w sprawie uchwalenia Statutu Krajowej Rady Izby Rolniczych.

¹⁹ Art. 37 ust. 2 ustawy o izbach rolniczych.

²⁰ Dz. U. z 2021 r. poz. 217, ze zm.

²¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 685, ze zm.

²² Dz. U. z 2013 r. poz. 1485, ze zm.

²³ Przyjętej uchwałą Nr 4/2016 Zarządu KRIR z dnia 28 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Polityki Rachunkowości Krajowej Rady Izby Rolniczych.

wydatków były faktury i rachunki, które spełniały warunki określone w art. 21 i 22 ustawy o rachunkowości. Faktury zostały sprawdzone i zaakceptowane pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym oraz zatwierdzone do wypłaty przez upoważnione osoby. Zawierały one szczegółowy opis wydatków zgodny z Instrukcją, obejmujący m.in.: miejsce i termin wypoczynku, trasy przejazdu, realizację programu zdrowia i profilaktyki zdrowotnej, liczbę uczestników, koszty jednostkowe i całkowite, w tym dofinansowane z Funduszu.

(akta kontroli: tom II, str. 51-125, 205-210; tom III, str. 90-108; tom IV, str. 1-27)

Ceny zakupionych przez KRIR usług zakwaterowania i wyżywienia oraz transportu dzieci i młodzieży odpowiadały cenom rynkowym. Cena zakwaterowania i wyżywienia wynosiła od 57 zł do 93 zł za jeden dzień, przy porównanych cenach w trzech ośrodkach kolonijnych wynoszących od 75 zł do 90 zł. Cena transportu za 1 km wynosiła od 3,24 zł do 4,53 zł za 1 km, przy cenach rynkowych od 4,49 zł do 5,62 zł za 1 km.

(akta kontroli: tom II, str. 201)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność KRIR w badanym zakresie.

IV. Wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości NIK nie formułuje wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach, jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, dnia sierpnia 2021 r.

Kontroler
Kazimierz Laskus
doradca prawny

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Pracy,
Spraw Społecznych i Rodziny
p.o. Dyrektor
Dariusz Rogowski

.....
podpis

.....
podpis